

האם חוות הדעת של מומחה הממשלה לבטיחות ריקון האמוניה אובייקיטיבית?

ממסמך על הסכנות בריקון האמוניה שנותרה במכל עולה כי המומחה ההולנדי עובד בחברת ייעוץ המועסקת על ידי DHV MED, שחיפה כימיקלים רשומה כלקוחה שלה • המשרד להגנת הסביבה: "DHV MED עובדת תחת הסכם ניגוד עניינים" • חיפה כימיקלים: "תאוריית קונספירציה"

קונספירציה, שמעוררות על אמ"י נות המשרד לא יארכה הסביבה. זאת בשעה שחיפה כימיקלים פועלת למלא את חובות האמוניה לישראל, ובו בזמן עושה מאמץ למצוא פתרון חלופי ליבוא האמוניה לישראל, שכלעדיה לא תהיה לה עבודה לסיפק. בעוד ארבעה ימים לא תהיה יותר אמוניה בישראל ואפ"י עובי דים בחיפה והצפון ובדימונה והר"ר עם עלולים למצוא עצמם ללא מקום עבודה בערב חג הפסח."

מקום קוצר, מנכ"ל חברת DHV אמר: "חיפה כימיקלים אינה לקוח שלנו, נסיר את הלוגו שלה מעמוד החקירות הכוללים שלנו. החברה עשתה עבודת שבוצעו בחיפה כימיקלים, אך הלקוח לא היה חיפה כימיקלים, אלא חברת ששמו פרויקטים עבורה החלק מהחווה שלנו עם המשרד להגנת הסביבה נתנו את האחרים להביא להם יועץ צימ מחו"ל". היועץ אינו מותאם עם חיפה כימיקלים."

הממשרד להגנת הסביבה נמ"סר: "חברת DHV MED היא חברת ייעוץ למשרד להגנת הסביבה והיא עובדת תחת הסכם ניגוד עניינים. במסגרת תחת הסכם זה, נשכרו שני רשויות שן ון קרוזיקר, מומחה בעל שם עולמי בתחום הערכת סיכונים ובטיחות בתעשייה הכימית וניסיון פרטני בתפעול וריקון מכלי אמר גיה בתעשיית הדשנים. שירותים אלה נדרשים למשרד להגנת הס" פורטת לריקון המכל, שתוגש על ידי חיפה כימיקלים."

"בניגוד לתוכו, החברה המרמה הבינלאומי אינם יועצים של חיפה כימיקלים ואינם עובדים עבורם באופן ישיר או עקיף מה כששור. לעומת המדינה שהוגשה לבית המשפט, צורפו מסמכים הכריזים ללמיר על הסיכונים האופייניים ללמיר תיאור תהליך ריקון של מכל אחסון אמוניה ודמה בעולם שבוצע על ידי המומחה, כדי שניתן יהיה ללמיר על הסיכונים האופייניים לתהליך כזה. לאחר קבלת תוכנית מפורטת לריקון המכל מחיפה כימיקלים עד ל-1 באפריל, יסייע המומחה הבינלאומי למשרד להגנת הסביבה כדי שתהליך הריקון ייעשה בצורה מבוקרת."

פרופ' אהוד קינן
"המסמך מתייחס למכל שמכיל 18 אלף טון אמוניה ולא 600 טון שיש לרוקן מהמכל בחיפה. הוא מתאר שיטת ריקון שאינה קיימת במכל"

צילום: רותי שלוש

קת בפעולות הכנה לריקון המכל, נכתבו נתינים לא רלוונטיים למכל בחיפה, כמו הכמת שיש לרוקן. כמו כן, תחת כותרת לא אחריות לכי"צ צוע מוכר גוף שנקרא DeepPCL, שהוא מפעל אמוניה בהודו."

לדברי קינן, "ככל הנראה, המצגת המצורפת לא הוכנה עבור המכל בחיפה, אלא מועתקת מפרויקט ריקון שבוצע במפעל רשנים ליר העזי פונה שבהודו, שנקרא Deepak Fertilisers And Petrochemicals Corporation Limited. המ"צגת מתייחסת לריקון מכל גדול יותר שמכיל 18 אלף טונה אמוניה, בניגוד לריקון מכלי קינן, לפי הפ"רסומים באתר החברה של המומחה הבינלאומי, אי אפשר להבין שהוא בעל מומחיות ספציפית בתחום שבו הוא נדרש לתת את הייעוץ – ריי קון מכל האמוניה. מהמסמכים לא ברור כי היועץ הוא אכן מומחה ביינלאומי בתחום ריקון מכלי אמוניה. גם מסמך קורות החיים שלו ערוך באופן מעורפל שאינו מאפשר הס"קת מסקנות ח"ר-משמעותיות לגבי הניסיון שלו ותפקידיו בפרויקטים השונים המוכרים בו", אמר. "המ"סמך מתייחס למכל גדול שמכיל 18,000 טון אמוניה ולא 600 טון שיש לרוקן מהמכל בחיפה", אמר קינן. "הוא מתאר שיטת ריקון באמצעות צנרת ריקון תחתית, שאינה קיימת במכל בחיפה", הוסיף. מחברת חיפה כימיקלים נמסר בתגובה: "צד לנו שיונה יוב ואני שיש משקיעים מקצועיים במצגת וב"מסמך שהגיש קרוזיקר, שצורפו בתשובת המדינה לבג"ץ. בכותרת בניינים של אחת הטבלאות, הנוס"ת

למשרד ייעוץ אובייקיטיווי וכל"תיתלוי בנושא ריקון המכל", אמר קינן. "המומחה הסביר כי דרושים 40-60 יום של הכנות, דיננים ותכ"ננינים לגבי אופן הריקון, וכי המבצע כולו עשוי להשתרע על פני 105 ימים. הקביעות האלה לא הוסברו בצעדים מעשיים. המומחה מדבר על התארגנות למבצע מסוכן ועל רכישת ציוד רב, כאילו היה המכל הזה ממוקם בלב מדבר סהרה ולא במפעל תעשייה פעיל שבו נמצא כל הציוד הדרוש", הוסיף.

הדו"ח מלא בפרטים לא מדויקים

לדברי קינן, כי "זה לא הדבר היחיד המורו ברו"ח של המומחה הבינלאומי. ברקנה את הנסיבות ומצאנו כי המומחה הבינלאומי מבצע את משימת הייעוץ למשרד להגנת הסביבה בקבלן משנה של חברת ישראלית בשם DHV MED, הממוקמת ברחוב גר מנלה 1, באזור התעשייה נתניה. מתוך אתר החברה אמר למרים כי אחד הלקוחות החשובים של חברת DHV MED היא לא אחת מאשר חברת חיפה כימיקלים, בעבורה ביצעה DHV MED פרויקטים. איזה עולם קטן". בתשובת המדינה לבג"ץ, שהציגה הפרקליטות כיום ראשון, צוין כי המשרד להגנת הסביבה הוא זה ששכר את שירותי היועץ הבינלאומי, ולא מוכרת כל חברה ומתוכו.

קינן אף מפנה את תשומת הלב להיבטים מקצועיים במצגת וב"מסמך שהגיש קרוזיקר, שצורפו בתשובת המדינה להגנת הסביבה מר"ח ישראל אתה לחודש. כ"דיוע, גייס המשרד להגנת הסביבה מר"ח הבינלאומי מהולנד בשם דן קרוזיקר, שהובא לישראל להעניק

אורה קורן

האם המומחה הבינלאומי, דן קרוזיקר, שהביא המשרד להגנת הסביבה לבחינת בטיחות הריקון של מכל האמוניה, מעניק שירות אובייקיטיבי? ספק לגבי שאלה זו תתעורר לאחר שהתברר כי הוא נשכר על ידי חברת DHV MED מתנניה, שחיפה כימיקלים היא בין לקוחותיה.

הקשר נחשף בנוסח המסמכים שהגישה המדינה לבית המשפט העליון בתחילת השבוע. בתוכן העניינים של הנוסח נכתב כי הוא כולל, בין השאר, את "צילום קורות חייו של המומחה ואת סיכום ביקורו במכל בחיפה", כמו גם את "צילום המצגת שהוכנה בידי המומחה מט"ע המשרד להגנת הסביבה".

מקורות החיים של קרוזיקר אפשר ללמוד כי הוא עובד בחברת הייעוץ טק סייפטי גרופ (TSG). בסיכום ביקורו במכל האמוניה נכ"תב בו כי ביקור המומחה נערך על ידי DHV MED במתן שירותי ייעוץ לגבי מכל האמוניה בחיפה, ישראל". המסמך כולל תיאור של מצבו הבטיחותי של מכל האמוניה ונכתב בו כי ביקור המומחה נערך בעבור DHV. המסמך מפרט את הסכנות שבריקון המכל מ-600 הטונות האחרונות שבו ומסכם כי לאור הסיכונים נדרשים 70-105 ימים לריקונו.

עיון באתר החברה DHV MED מגלה בין השאר כימיקלים רשומה כאחת מלקוחותיה. הח"ר מנתניה ביצעה כמה פרויקטים בעבורה, ובהם, לפי אתר החברה, טיפול התפלת מים במפעל האימר ב-2008 ומתקן מי תהליך ב-2011. הלוגו של חיפה כימיקלים מופיע בין הלוגואים של לקוחות החברה. את הקשר בין המומחה ההולנדי לחיפה כימיקלים חשף פרופ' אהוד קינן, ממובילי דו"ח הפרופסורים לכימיה, שחשף את הסכנה לביטחון תושבי חיפה והסביבה ממכל האימר גיה ומאוביית האמוניה הפוקדת את חופי ישראל אתה לחודש. כ"דיוע, גייס המשרד להגנת הסביבה מר"ח הבינלאומי מהולנד בשם דן קרוזיקר, שהובא לישראל להעניק

נחתם הסכם ליצוא גבינות ואבקת חלב מישראל לסין

מנכ"ל משרד החקלאות, שלמה בן אליהו, ומקבילתו ה"ר נית, באי לו, חתמו אתמול בעת הביקור הממשלתי בסין על הסכם ליצוא מוצרי חלב מישראל לסין. מאחר שהסינים לא צורכים כמויות גדולות של חלב וגבינות לבנות, ההסכם נוגע בעיקר לגבינות קשות ולאבקת חלב מישראל. שר החקלאות, אורי אריאל, אמר כי מדובר בצעד שנועד להגן את יעדי היצוא החקלאי מישראל, המתמקד באירופה. בין השאר פועל המשרד גם להרחבת היצוא לרוסיה ולהודו.

פתיחת היצוא לסין התאפשרה אחרי שהרשויות בסין הסכימו להכיר בבדיקות של הרשויות הוסינגריות בישראל. המחלוקת על ההכרה נמשכה כשבע שנים. אפשר לשער כי הרכישה של תנור בה על ידי חברה סינית סייעה לפתור את המחלוקת. תנובה צפיה להיות החברה העיקרית שתהנה מההסכם.

במשרד החקלאות מקווים כי היצוא לסין יאפשר למצות טוב יותר את פוטנציאל משק החלב בישראל, ולהרחיב את הייצור של חלב וגבינות. מידת ההצלחה של היצוא צפיה להשפיע על המשך הדיפרטות ברפתות, לאחר תום מתווה לוקר ב-2019.

אריאל אמר כי "זאת בשורה לחקלאות הישראלית, לכלכלה הישראלית וליחסי החוץ של מדינת ישראל. אנחנו פועלים להרחיב ולמנף את החקלאות הישראלית לשוקים אחרים ולמדינות נוספות. ההסכם שנחתם עם ממשלת סין מהווה פריצת דרך משמעותית שתאפשר לחקלאים הישראלים להגדיל את ייצור החלב באופן משמעותי, ובקרב האורח הסיני יאכל גבינות שיוצרו במחלבות ישראליות. ההסכם עם סין מצטרף להסכם שחתמנו עם ממשלת רוסיה בנובמבר האחרון, ולהסכם עם הודו שייחתם בקרב – שלוש מדינות עם אוכלוסייה של כ-3 מיליארד איש".

אורה קורן

המענק לחקלאים שהפסיקו לגדל עופות יוחזר לחוק הגליל

לאחר שהבטיח הכנסת הסכימו שלושם לא להכניס לחוק הג"ל את ההסדר המקאי של ח"ר הפ"טם – החסדר חזר לחוק בשל תביעה של משרד החקלאות והמשפטים. כתוצאה מכך, מאות מגדלים לשעבר של עוף למאכל, שאינם עוסקים בכך יותר, ימי שיבו לקבל מענקים של 35 מיליון שקל בשנה מהמדינה בשלוש השנים הקרובות.

ההסדר של ח"ר הפ"טם קיים מאז 1996, אף שמעולם לא הוסדר בחוק, לפי שבפועל הוא בוצע על ידי משרד החקלאות באופן שאינו חוקי. כך, ההסדר, מגדלי עוף למאכל בגליל הצפון, שהולך לגדל עופות למאכל, מקבלים מענקים של עשרות אלפי שקלים בשנה מהמדינה עבור זכותם שלא לגדל עוף למאכל. העלות התקציבית של ח"ר הפ"טם היא 35 מיליון שקל בשנה.

ההסדר אמור היה להתבטל השנה, עם חוק הגליל כולו – המ"בטיח מענק של 32 אלף שקל בשנה לכ-3,000 לולנים הגרים בג"בול הצפון. אלא שהח"כים, בראשות ח"כ יצחק וקנין מ"ש, שהוא בעצמו מגדל עופות בצפון, הצביעו על הארכת החוק לעשר שנים נוספות. תוך כדי הדיון הועלתה גם הודעה להמשיך את הסדר ח"ר הפ"טם, ולהכניסו כסעיף לחוק. בתום הדיונים בוועדת הכספים הוסכם כי הסעיף יצא כליל מהחוק, אבל האוצר התחייב להמשיך לשלם את המענקים למגדלי הפ"טם לשעבר במשך שלוש שנים. להצעה הזאת התנגדו גם משרד המשפטים וגם משרד החקלאות – שעטענו שלא ניתן להמשיך ולשלם את ח"ר הפ"טם בלי בסיס ח"ר קי, ולכן הוקם משרד הממשלה הם אלה שדרשו כי הסעיף יחזור לחוק. הדיון על חוק הגליל ממשיך להתנהל גם לגבי סעיף ויטות מחירי הפ"טם בכל רחבי ישראל, ובשל דרישה של ח"כ וקנין לחרש את קרטל הפ"טם. הקרטל פעל תחת מועצת הלול ב-2012-2015, הביא להתייקרות של 25% במחירי העוף למאכל והופסקו רק לאחר שהאוצר איים כי מדובר בהסדר לא חוקי, מאחר שבקרב השתתפו הגורמים החוקיים כמועצת הלול – המשתטות הגדולות ומשוקי העוף הגדולים. זאת, בניגוד לחוק המאפשר רק לחקלאים ליצור קרטל, ואוסר זאת על המשוקים בחקלאות.

מירב ארלוזורוב